

el asr

A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori 'Ja sam doista musliman.' (Sura Fussilet, ajet 33.)

*Ahlak Allahovog
Poslanika* ﷺ

**INTERNET
- SAVREMENI
TEST IMANA**

**Bedel - zastupnik
u obavljanju hadža**

U PRIPREMI

www.islamske-knjige.com

Pred vama je drugi tom djela Vodič za muslimansku porodicu od uvaženog alima, doktora Safeta Kuduzovića. Djelo Vodič za muslimansku porodicu...

- ❖ Predstavlja prvu enciklopediju pitanja i odgovora na bosanskom jeziku
- ❖ Trećira najbitnija akaiidska pitanja, podijeljena u sedamnaest tematskih cjelina
- ❖ Najbitnija pitanja o taharetu – čistoći, podijeljena u deset tematskih cjelina
- ❖ Najbitnija pitanja o namazu, podijeljena u dvadeset sedam tematskih cjelina
- ❖ Najbitnija pitanja o postu, podijeljena u dvanaest tematskih cjelina

U ovom djelu autor je razmatrao i davao odgovore na razna pitanja koja se tiču doktrinarnog i praktičnog segmenta islama. Osnovne karakteristike odgovora na sva pitanja jesu naučni pristup i umjerenost, bez navođenja opširnih rasprava među islamskim učenjacima, niti skraćenih odgovora koji ne bi dovoljno pojasnili određenu problematiku, osim u iznimnim situacijama gdje je bilo potrebno studioznije i opširnije pristupiti određenom pitanju. Autor se u ovom djelu pozivao prvenstveno na kur'anske i hadiske citate, potom na praksu prvih generacija muslimana i islamskih pravnika nakon njih, kao i na mišljenja savremenih učenjaka. Preferirajuće mišljenje birano je shodno dokazima, bez imalo izvještačenosti ili naučne pristrasnosti, što je najbolji metod u iznalaženju ispravnijeg mišljenja u pitanjima u pogledu kojih postoje razilaženja.

U pisanju ovog djela autor je koristio originalnu hadisku literaturu, a mišljenja islamskih učenjaka prenosio je iz kapitalnih mezhepskih djela, što je ovoj studiji dalo posebnu vrijednost i autentičnost. Autor je, također, pokazao visok stepen poštivanja islamskih učenjaka i njihovih mišljenja, iako je u datom momentu smatrao da neka od tih mišljenja nisu zasnovana na posebno jakim dokazima.

U djelu Vodič za muslimansku porodicu autor je, Allah ga nagradio i poživio u dobru, obradio i analizirao brojna poglavlja, kao što su: zekat, dženaza, hadž i umra, sira, tefsir, hadis i hadiska nauka, islamska jurisprudencija – usuli-fikh, kurban, propisi o novorođenčetu, brak i bračno pravo, kupoprodaja, nasljedno pravo, zakletva i zavjet, odjeća, ukrasi, hrana i piće, etika, ahlak, pokloni, trudnoća, dojenje, odgoj djece, dobročinstvo prema roditeljima, propisi vezani za Kur'an, propisi o komunikaciji žene s muškarcem strancem, odnos žene prema društvu, prava žene u islamu, poslaničko i medicinsko liječenje, odnos vjernika prema nemuslimanima, propisi o sportu, igri i zabavi, propisi o haram imetku, tumačenje snova, pokajanje i dova, i druga poglavlja. Molimo Uzvišenog Allaha da na Sudnjem danu ovo djelo bude dokaz za nas, a ne dokaz protiv nas!

Stichting Hidžra

SPECIFIKACIJE O KNJIZI:

Naslov knjige: Vodič za muslimansku porodicu (drugi tom) enciklopedija pitanja i odgovora

Autor: Dr. Safet Kuduzović

Izdavač: Stichting Hidžra, Nederland

Format: B5 (tvrdi uvez)

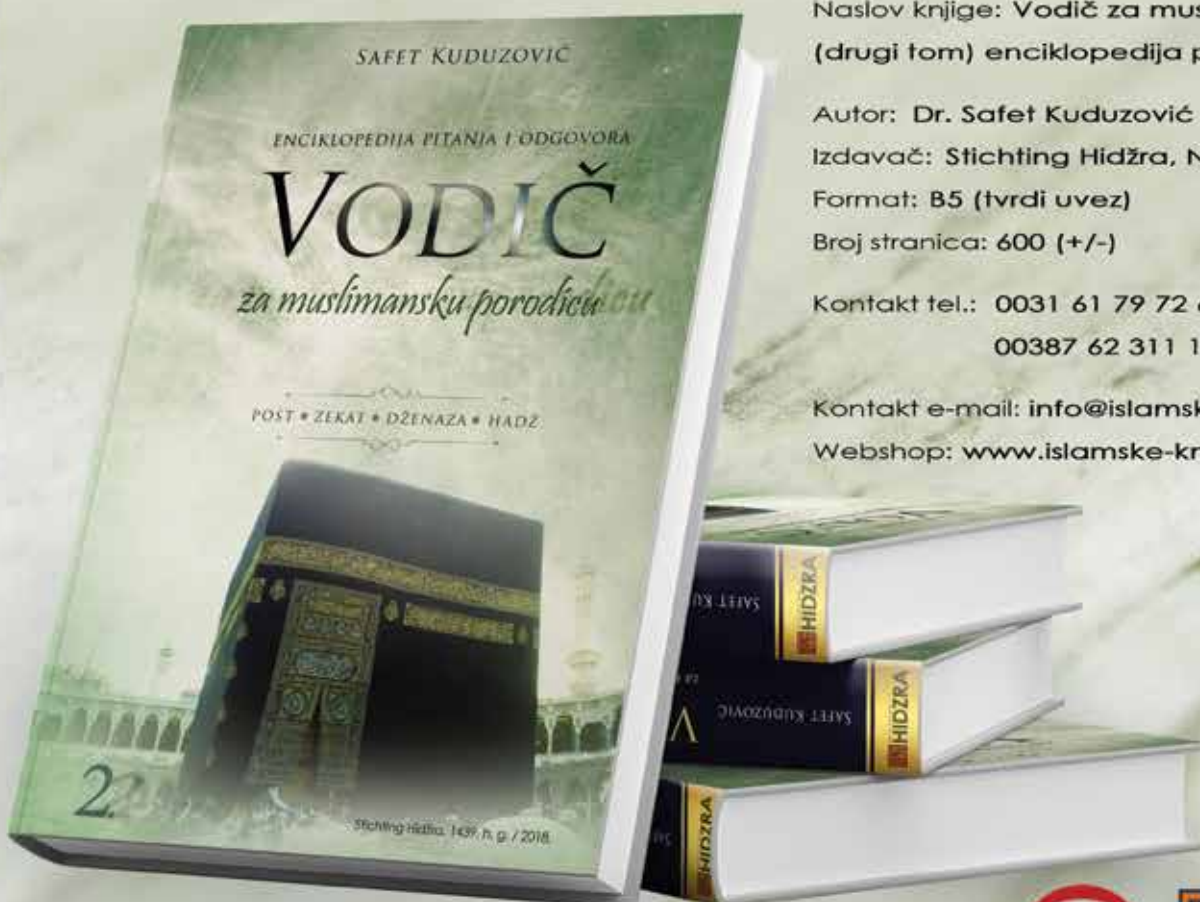
Broj stranica: 600 (+/-)

Kontakt tel.: 0031 61 79 72 659 (NL) ili

00387 62 311 101 (BiH),

Kontakt e-mail: info@islamske-knjige.com

Webshop: www.islamske-knjige.com

IZDAVAČ
Stichting Hidzra
Vertweg 13,
5301 TA Zaltbommel
Nederland

Telefon redakcije: (0031)
617332323
E-mail: redakcija@el-asr.com
Internet: www.el-asr.com
Registracija: ISSN 18730795

REDAKCIJA

Urednik
Šerif Fazlić

Šerijatska recenzija
Mr. Osman Smajlović

Menadžment
Nedžad Jusufović

Stalni saradnik
Hasan Stranjac

Marketing
Amer Husić
Edin Zukić

DTP
Senad Redžepović

Dizajn naslovne strane
Nihad Silić

Web stranica
Ensar Hadžiselimović

Pretplata
Enes Jakupović

Lektura
Sumeja Đurić, prof.

U ovom broj pišu:
Dr. Safet Kuduzović
Dr. Hakija Kanurić
Hfz. mr. Muhammed Fadil Porča
Hfz. mr. Amir I. Smajić
Mr. Osman Smajlović
Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.
Adnan Nišić, prof.
Halil ef. Makić
Sead Kumro, prof.
Nevad Alijagić, prof.
Amir Durmić, prof.
Hasan Stranjac
Abdullah Nasup
Nurmina Strika

Juli/August 2017/1436 H.G. broj 79

INFORMACIJE O PRETPLATI ZA BOSNU

Godišnja pretplata : 27,00 km
Godišnja elektronska pretplata: 15,00 km

GRUPNE GODIŠNJE PRETPLATE ZA BOSNU

(Ovo znači da se više osoba iz jednog mjesta pretplati da dobivaju list na jednu adresu)

2 komada	42,00 km
3 komada	57,00 km
4 komada	72,00 km
5 komada	87,00 km
6 komada	102,00 km
7 komada	117,00 km
8 komada	132,00 km
9 komada	147,00 km

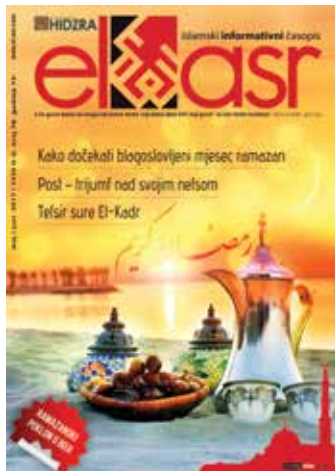
CIJENA PO BROJU ZA DŽEM'ATE

10 komada sa poštarinom	27,00 km
15 komada sa poštarinom	42,00 km
20 komada sa poštarinom	54,00 km
itd.....	

INFO/ NARUDŽBE

Tel: **062311 101**
E-mail: **marketing@el-asr.com**

Obavezno nas kontaktirajte, u vezi načina uplate na gornji email ili telefon.

INFORMACIJE O PRETPLATI IZVAN BOSNE

Godišnja pretplata za Evropu: € 30,00
Godišnja pretplata izvan Evrope: € 45,00
Godišnja elektronska pretplata: € 15,00

GRUPNE GODIŠNJE PRETPLATE ZA EVROPU

(Ovo znači da se više osoba iz jednog mjesta pretplati da dobivaju list na jednu adresu)

2 komada	€ 45,00
3 komada	€ 55,00
4 komada	€ 90,00
5 komada	€ 100,00
6 komada	€ 110,00
7 komada	€ 120,00
8 komada	€ 130,00
9 komada	€ 140,00

CIJENA PO BROJU ZA DŽEM'ATE

10 komada sa poštarinom	€ 25,00
15 komada sa poštarinom	€ 37,50
20 komada sa poštarinom	€ 50,00
25 komada sa poštarinom	€ 62,50
30 komada sa poštarinom	€ 75,00
35 komada sa poštarinom	€ 87,50
itd.....	

INFO/NARUDŽBE

Tel: **0031 6 17700257**
E-mail: **pretplata@el-asr.com**

Uplate za Evropu:

IBAN: **NL94INGB0005010803,**
SWIFT/BIC: **INGBNL2A,**
IME BANKE: **ING Bank**
Na ime: **Stichting Hidzra**

Obavezno nas kontaktirajte, prije ili poslije vaše uplate, zbog vaše adrese i drugih podataka.

- 6** Ahlak Allahavog Poslanika, sallallahu alejhu ve sellem
Autor: Dr. Abdulmuhsin b. Muhamed el-Kasimi; preveo: Hfz. mr. Amir I. Smajić
- 10** Grijesi – uzrok iskušenja i nedaća
Hfz. mr. Muhammed Fadil Porča
- 12** Bedel – zastupnik u obavljanju hadža
Dr. Safet Kuduzović
- 15** Internet – savremeni test imana
Dr. Hakija Kanurić
- 18** Dešavanja u svijetu
- 20** Muslimani u Poljskoj
Hasan Stranjac
- 23** Prepreke na putu jačanja imana
Adnan Nišić, prof.
- 26** Ustrajnost u vjeri
Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.
- 30** Zanimljivosti
- 32** Plemenita ensarijka Ummu Sulejm
Mr. Osman Smajlović
- 34** Važni događaji između Pohoda na Tebuk i Oproštajnog hadža
Abdullah Nasup
- 37** Vjerovanje ehli-sunneta u pogledu dužnosti i obaveza prema ehlu-bejtu i islamskim učenjacima
Amir Durmić, prof.
- 40** Zaista su neka sumnjičenja grijeh
Nevad Alijagić, prof.
- 42** Hadž – naša duhovna obnova
Halil ef. Makić
- 46** Kutak za mlade
- 48** Zikr u životu ispravnih prethodnika
Sead Kumro, prof.
- 50** Allahovo lijepo ime El-Muhsin
Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.
- 52** Pitanja i odgovori
Dr. Hakija Kanurić
- 56** Ljetni raspust u hladu sadake
Edis Vejselović
- 58** Ljetne vrućine i zdravlje
Nurmina Strika

Nema ni jednog hajra a da Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, nije uputio ummet na njega, niti ima ijednog zla, a da nije upozorio ummet na njega. Sam je o sebi rekao: “Ni jedno dobro koje ima kod mene neću sakriti od vas.” (Muttefekun alejhi)

Proveo je blizu pola perioda poslanstva pozivajući samo u tevhid, a to je najbitnije što je Allah naredio. Onaj ko mu se nije odazvao, Uzvišeni Allah vječno mu je odredio patnju u džehennemskoj vatri i zabranio mu ulazak u Džennet. Započeo je svoju poslaničku misiju pozivom u tevhid popevši se na brdo Safa i rekavši Kurejšijama: “Recite: ‘la ilahe illallah’ i bit ćete spašeni!”

IZDVAJAMO

INTERNET – SAVREMENI TEST IMANA

Uz sve koristi koje internet pruža i opasnosti koje nosi, jasno je da je internet test imana i morala čovjeka, pa i njegovog razuma. Kapije hajra i dobra koje ovo sredstvo pruža širom su otvorene, a isto tako i kapije zla. Nekog će ovo sredstvo uzdići i uzvisiti, a druge će baciti u provaliju poniženja. Zbog te realnosti razuman čovjek, koji vodi računa o svojoj vjeri, zastat će pred ovom pojavom i preispitati svoje postupke. Isto tako, roditelji koji se brinu o svojoj djeci i porodici, prosvjetni radnici, vjerski službenici, kao i svi savjesni aktivisti koji prate i usmjeravaju društvo i vode računa o stanju zajednice, dužni su dati svoj doprinos da se potencijali i mogućnosti ove mreže iskoriste u pozitivne svrhe, i da se razvije svijest o opasnostima koje u sebi nosi i kako ih se sačuvati i od njih zaštititi.

15

23 PREPREKE NA PUTU JAČANJA IMANA

Ehli-sunnet vel-džemat smatra da se iman povećava i smanjuje. U komentaru hadisa broj 80 u Muslimovom Sahihu, imam Nevevi rekao je: “U ovom hadisu ukazuje se na to da se iman povećava i da se smanjuje.”

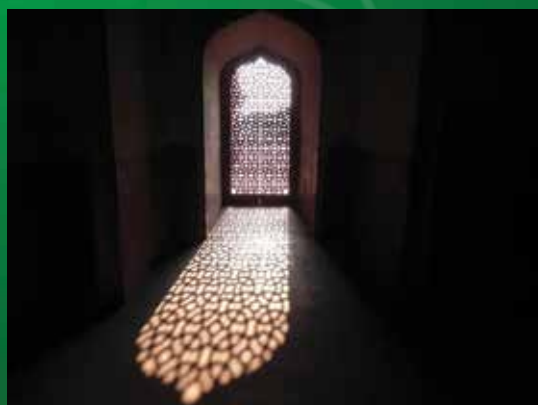
Iman se povećava činjenjem dobrih djela, a smanjuje se činjenjem grijeha, kao što je rekao imam Ahmed b. Hanbel: “Iman se povećava i smanjuje. Povećava se činjenjem dobrih djela, a smanjuje ostavljanjem dobrih djela.” (Lalekai, Usuli i'tikad)

Vjernik koji želi dostići što veće deredže (stepene) u Džennetu, radit će na tome da svoj iman stalno jača i na tom putu čuvat će se svega što njegov iman čini slabijim.

ZAISTA SU NEKA SUMNJIČENJA GRIJEH

40

Čovjek je biće koje misli i razmišlja, što ga čini posebnim i drugačijim od ostalih Allahovih stvorenja. Zato musliman treba da se trudi da stalno misli i razmišlja pozitivno, da ima lijepo mišljenje o muslimanima, jer će i za to biti nagrađen. Nažalost, svjedoci smo da je na društvenim mrežama, u privatnom i javnom životu komunikacija među muslimanima na izuzetno niskom nivou, da se koriste grube i teške riječi, laži i potvore, a sve to, često, zbog neutemeljenog i lošeg mišljenja o muslimanima.

Ahlak

Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem

Zahvala pripada Uzvišenom Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć tražimo i za oprost grijeha. Ga molimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Onaj koga Allah uputi, nema onog koji će ga u zabledu odvesti, a koga u zabludi ostavi, nema onog koji će ga na Pravi put izvesti. Svjedočim da nema pravog boga mimo Allaha, Jednog i Jedinog, koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, neka su na njega, nje-

govu časnu porodicu i sve plemenite ashabe Allahov salavat i selam!

Istinski se bojte Allaha, o Allahovi robovi, i budite svjesni Njegovog stalnog nadzora u tajnosti i javnosti.

O muslimani, Allah je počastio i odlikovao sinove Adema, alejhis-selam, nad mnoštvom onoga što je stvorio. Neke od njih izabrao je da nose vjerovjesništvo i prenose Njegovu poslanicu ljudima. Među njima je posebno odlikovao našeg vjerovjesnika Muhamme-

da, sina Abdullahovog, najboljeg sina Hašimovića, a pleme Hašim je najbolje pleme među Kurejšijama. Dakle, on je najbolji među najboljim. Uzvišeni Allah izabrao ga je da ovaj ummet izvede na spas i pozove ih u vjeru Allahovu i na Pravi put. Njegov, alejhis-alatu ves-selamu, cijeli život bio je robovanje Allahu i zahvala na blagodatima, poziv drugih i blagost, iskušenja i strpljenje, ali, i pored toga, okitio se vrhunskim moralom, najljepšom ćudi i velikim optimizmom. Njegove vrline su mirisne i njegov put je ispunjen lijepim primjerima.

Ibn Kajjim, rahimehullah, rekao je: "Najveća potreba, veća od svake druge potrebe, jeste da ljudi spoznaju Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i uputu sa kojim je došao, te da vjeruju i potvrđuju ono o čemu ih je obavijestio i da mu se pokore u onome što im je naredio."

Nema ni jednog hajra a da Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, nije uputio ummet na njega, niti ima ijednog zla, a da nije upozorio ummet na njega. Sam je o sebi rekao: "Ni jedno dobro koje ima kod mene neću sakriti od vas." (Muttefekun alejhi)

Proveo je blizu pola perioda poslanstva pozivajući samo u tevhid, a to je najbitnije što je Allah naredio. Onaj ko mu se nije odazvao, Uzvišeni Allah vječno mu je odredio patnju u džehennemskoj vatri i zabranio mu ulazak u Džennet. Započeo je svoju poslaničku misiju pozivom u tevhid popevši se na brdo Safa i rekavši Kurejšijama:

“Recite: ‘la ilahe illallah’ i bit ćete spašeni!”

Deset godina u Meki narod je pozivao samo u tevhid, a zatim je, uz pozivanje u tevhid, nastavio pozivati i na prakticiranje ostalih šerijatskih propisa. Svima koji ostvare i upotpune tevhid obećao je da će ih obuhvatiti primljenom dovom koju je odgodio za Sudnji dan, pa kaže: *“Svaki vjerovjesnik ima dovu koja će mu biti primljena, pa je svaki od njih požurio sa svojom dovom, a ja sam odgodio svoju kao šefat za svoj ummet na Sudnjem danu. Ona će obuhvatiti, inšallah, svakog onog ko umre od moga ummeta ne čineći Allahu nimalo širka.”* (Muttefekun alejhi)

Mnogo je činio ibadet Uzvišenom Allahu. Ibadete i pokornosti najbolje je od svih drugih obavljao. Noge su mu otjecale od dugog stajanja na namazu. Na jednom rekatu proučio bi suru El-Bekara, Alu Imran i En-Nisa. Imao je lijep glas prilikom učenja Kur’ana. Bera, radijallahu anhu, prenosi: *“Čuo sam Vjerovjesnika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, kako na jacija-namazu uči suru Vet-tini vez-zejtun i nikada nisam čuo da neko ima ljepši glas i prijatnije učenje od njega.”* (Muttefekun alejhi)

Bio je skrušen pred Allahom. Klanjao bi namaz a iz njegovih prsa čuo bi se zvuk poput vode kada proključa zbog plača. Njegov jezik nikada ne bi prestajao spominjati Allaha. Aiša, radijallahu anha, ističe: *“Spominjao bi Allaha u svakom stanju.”* (Muslim)

Ibn Omer, radijallahu anhu, prenosi: *“Znali bismo izbrojati kako Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, na jednom sijelu stotinu puta kaže: ‘Gospodaru, oprosti mi grijeha i primi moje pokajanje, jer Ti si, doista, Onaj koji prima pokajanja i koji je milostiv!’”*

Puno je volio namaz i drugima ga je oporučivao. Kaže Enes, radijallahu anhu: *“Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na samrti je najviše govorio: ‘Namaz, namaz, i oni koji su u vašem posjedu!’*, dotle da je to u sebi ponavljao i nije mu silazilo nikako sa jezika”, tj. oporučivao je namaz sve dok mu duša nije napustila tijelo. (Ahmed)

Podsticao je mlađe ashabe da obavljaju dobrovoljne namaze. Abdullahu b. Omeru, radijallahu anhu, dok je bio mladić, poručio je: *“Divan li je čovjek Abdullah, samo još da klanja po noći.”* (Muttefekun alejhi)

Imao je čvrsto ubjedenje u Allaha. Znao je da je u Allahovom govoru (Kur’anu) lijek. Kada bi se razbolio, liječio bi se Allahovim govorom. Aiša, radijallahu anha, kaže: *“Kada bi bolovao od neke bolesti, proučio bi sebi sure El-Felek i En-Nas i pljuckao bi u ruke i potrljao ih po sebi.”* (Muttefekun alejhi)

Uvažavao je prijašnje poslanike. Jedan čovjek mu se obratio riječima: *“O najbolji iz ljudskog roda!”*, pa je rekao: *“To je Ibrahim, alejhis-selam!”* (Muslim)

Zabranjivao je da ljudi pretjeruju u

pogledu njega. Govorio bi: *“Nemojte pretjerivati u pogledu mene kao što su kršćani pretjerali u pogledu sina Merjeminog. Ja sam, zaista, samo rob, pa recite: Allahov rob i poslanik.”* (Buhari)

Svakog je pozivao u ovu vjeru, pa makar onaj kojeg poziva bio dječak. Posjetio je jednog dječaka židova koji je bio na samrti, sjeo je pored njegove glave i rekao mu: *“Prihvati islam!”*, pa je dječak prihvatio islam. (Buhari)

Bio je ponizan prema djeci i u njihova srca sadio je ispravno vjerovanje. Rekao je Ibn Abbasu: *“O mladiću, podučit ću te riječima: čuvaj Allaha – čuvaj će te, čuvaj Allaha – uvijek ćeš Ga naći ispred sebe, kada moliš – moli Allaha, a kada tražiš pomoć – traži pomoć od Allaha!”* (Tirmizi)

Bio je blag i nježan prema svojim ashabima prilikom podučavanja i javno je pokazivao ljubav koju je osjećao prema njima. Uzeo je za ruku Muaza, radijallahu anhu, i rekao mu: *“Tako mi Allaha, ja te zaista volim! Savjetujem te, o Muaze, da nikada na kraju namaza ne propustiš reći: ‘O Allahu, pomози mi da Te spominjem, da Ti budem zahvalan i da Ti lijepo činim ibadet!’”* (Nesai)

Nije se inatio niti je bio ohol. Njegova prsa bila su široka za svakoga. Jednom prilikom dok je držao hutbu ušao je neki čovjek i rekao: *“O Allahov Poslaniče, izgubljen čovjek došao pitati o svojoj vjeri, ne zna šta je njegova vjera.”* Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem,

okrenuo se prema njemu, prekinuo je hutbu i otišao kod njega. Tada su mu donijeli stolicu, pa je sjedio na nju i podučio ga onome čemu je njega Allah podučio. Nakon toga vratio se i nastavio držati hutbu sve dok je nije dovršio. (Muslim)

Bio je susretljiv i pažljiv prema omladini. Malik b. Huvejrīs, radijallahu anhu, prenosi: "Otišli smo Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a bila nas je skupina mladića približnih godina. Boravili smo kod njega dvadeset noći, pa je pomislio da nam nedostaju porodice. Upitao nas je koga smo ostavili iza sebe od porodica, pa smo ga obavijestili, a bio je pažljiv i milostiv. Rekao nam je: *'Vratite se svojim porodicama, pa ih podučite i naredite im i klanjajte onako kako ste vidjeli mene da klanjam!'*" (Muttefekun alejhi)

Bio je učtiv. Nije bio prgavog jezika, niti bi koristio uvredljive riječi. Bio je stidniji od djevice u njenoj sobi. Imao je nježne ruke, nikada u životu nije udario nekoga. Aiša, radijallahu anha, kaže: "Nikada Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, nije udario nešto svojom rukom; ni ženu, ni roba, osim kad se bori na Allahovom putu. Nikada se ne bi svetio radi sebe, nego bi oprostio i halalio. Kada bi mu bilo ponuđeno da izabere između dvije stvari, izabrao bi lakšu ako nije grijeh prema Allahu."

Uvijek je bio vedrog lica. Džerir b. Abdullah, radijallahu anhu, kaže: "Nikada me Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije ugledao a da mi se nije nasmiješio."

Spajao je rodbinske veze, bio iskren u govoru, ispunjavao potrebe nemoćnima. Hatidža, radijallahu anha, rekla mu je: "Ti održavaš rodbinske veze, govoriš istinu, olakšavaš slabima, udjeljuješ siromašnima, gostoljubiv si i pomažeš istinu u svim prilikama."

Bio je dobročinitelj prema svojoj majci. Posjetio je njen kabur, zaplakao je i rasplakao sve oko sebe, zatim je rekao: "Zatražio sam dozvolu od svog Gospodara da tražim oprosta za nju, pa mi nije dozvolio, te sam zatražio dozvolu da posjetim njen kabur, pa mi je dozvolio." (Muslim)

Oporučivao je pažnju prema komšijama i podsticao na lijep odnos prema njima. Rekao je Ebu Zerru, radijallahu anhu: "Kada skuhaš mesnu supu, dolij

još vode pa odnesi i svojim komšijama." (Muslim)

Bio je nježnog srca i nježan prema onima o kojima se brinuo. Enes, radijallahu anhu, služio ga je deset godina i nikada mu nije rekao ni "uh" radi nečega, niti za nešto što je uradio: "Zašto si to uradio?" ili za ono što nije uradio: "Zašto nisi uradio?"

Prema slabima i bolesnima bio je milostiv. Bilo mu je naređeno da ih predvodi u namazu i da skрати namaz radi njih.

Prema ljudima je bio samilostan i stidan. Beduin se pomokrio u džamiji, ne znajući da to nije dozvoljeno, pa su ljudi nasrnuli da ga kazne, a Poslanik im reče: "Ostavite ga dok završi sa nuždom i onda prospite po njegovoj mokraći kofu ili posudu vode. Poslani ste da olakšavate, a ne da otežavate!" (Buhari)

Puno je udjeljivao i poklanjao. Nikada nije odbijao prosjaka niti onoga koji je u potrebi. Hakim b. Hizam, radijallahu anhu, prenosi: "Zatražio sam od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa mi je dao, opet sam zatražio, pa mi je dao, i opet sam zatražio, pa mi je dao." (Muttefekun alejhi)

Plemenite ruke i mnogo darežljiv. Neki čovjek mu je došao, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poklonio stado ovaca koje se proteže između dva brda. Drugi čovjek na njemu je ugledao lijep ogrtač i rekao: "Daj meni da ga obučem! Kako je samo lijep!", pa mu ga je Alejhisselam poklonio. (Buhari)

Bio je lijep i nije jeo osim ono što je

lijepo. Sustezao se od bilo kakve sumnjive hrane ili pića. Jednom je prilikom rekao: "Zna se desiti da odem kući i nađem jednu datulu na posteljini, pa je dignem do usta da je pojedem, ali se pobojim da slučajno nije od sadake i bacim je." (Muttefekun alejhi)

Izrazito je cijenio i poštovao svoje ashabe, radijallahu anhum, pa makar se radilo i o mladićima. Rekao je o Usami b. Zejdu, radijallahu anhu, kada je imao samo osamnaest godina: "Oporučujem vam da se prema njemu lijepo ophodite jer on je jedan od boljih među vama." (Muslim)

Kada bi se razbolio neko od njegovih ashaba, obišao bi ga i rastužio se zbog stanja u kojem se nalazi. Posjetio je Sa'da b. Ubadu, radijallahu anhu, i zatekao ga teško bolesnog, pa je zaplakao.

Bio je odan svojim ashabima. Nikome nije zaboravljao vrline i žrtvovanja. Zadnji put kada se popeo na minber rekao je: "Oporučujem vam ensarije, jer su oni moja utroba i najprisniji povjerenici. Izvršili su svoje obaveze, ostaje još da uzmu svoja prava. Primitite zato od dobročinitelja među njima, a oprostite onima koji loše postupaju!" (Buhari)

Nikada nije zaboravio Hatidžu, radijallahu anha, njene veličanstvene postupke, velikodušnost i bistrinu njenog promišljanja. Spominjao ju je po dobru nakon njene smrti, obilazio njenu rodbinu i činio dobročinstvo njenim prijateljicama.

Naredio je da se pregrade sva vrata od kuća oko njegove džamije sa kojih

se ulazilo direktno u džamiju, osim Ebu Bekrovih, radijallahu anhu, vrata – iz poštivanja prema njemu.

Iako je bio opterećen velikim emanetom poslanstva, bio je blag prema svojoj porodici i lijepo se ophodio prema njima. Kada bi ušao u kuću, bio bi im na usluzi, a kada bi nastupilo vrijeme namaza, otišao bi u džamiju.

Bio je nježan prema svojoj djeci i unucima i ukazivao im je poštovanje. Kada bi njegova kćerka Fatima, radijallahu anha, ušla kod njega, ustao bi, uzeo je za ruku i odveo da sjedne na njegovo mjesto. Hasana, radijallahu anhu, stavljao bi za svoj vrat i govorio: *“O Allahu, ja ga volim pa ga i Ti zavoli!”* (Muttefekun alejhi) Jednom prilikom izašao je među svoje ashabe, a njegova unuka Umama bila je na njegovom vratu, te im je kao imam klanjao namaz, pa kada bi otišao na rukūu, spustio bi je, a kada bi se podigao, ponovo bi je uzeo. (Muttefekun alejhi)

Osman, radijallahu anhu, opisao je Poslanikovo, alejhis-selam, ophođenje prema ashabima na sljedeći način: *“Družili smo se sa Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, kad bismo bili na putovanju i kod kuće; on bi obilazio bolesnike, pratio dženaze, išao u boj i pomagao nam sa malo i puno imetka.”* (Ahmed)

Okusio je u životu žestinu i poteškoću. Aiša, radijallahu anha, prenosi: *“Neka žena ušla je kod mene u kuću sa dvoje male djece i zatražila da joj nešto udijelim kao sadaku, ali nisam pronašla ništa da joj dadnem osim jedne datule.”* (Muttefekun alejhi)

Na svoj stomak vezao je kamen od gladi. Omer, radijallahu anhu, opisuje: *“Zaista sam posvjedočio kako Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, čitav dan gladije, nije imao ni najgoru vrstu datula da ih pojede.”* (Muslim)

Pogađala su ga najžešća i najbolnija iskušenja: odrastao je kao siročić, protjeran je iz rodnog zavičaja, tri godine je proveo pod opsadom, u pećinu se sakrivao od neprijatelja, šestoro svoje djece ispratio je na drugi svijet, kada je činio hidžru, njegov narod krenuo je za njim u potjeru, licemjeri su protiv njega spletkarili na svakom koraku, popio je otrov, napravljen mu je sihr i znao je reći: *“Uplašen sam radi Allaha onako kako niko drugi nije bio uplašen i uzne-*

miren sam radi Allaha kako niko drugi nije bio uznemiren!” I, pored svih iskušenja, bio je optimista u životu i govorio bi: *“Oduševljavaju me optimizam i lijepa riječ.”* (Muttefekun alejhi)

Okrenuo se od dunjaluka žudeći za nagradom kod Allaha. Imao je običaj reći: *“Meni ništa ne pripada od dunjaluka. Ja sam na dunjaluku poput putnika koji sjedne u hlad ispod drveta da predahne, a zatim ustane i napusti ga.”* Napustio je ovaj svijet, a ništa od dunjaluka nije ostalo iza njega. Aiša, radijallahu anha, kaže: *“Kada je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, umro, nije ostavio iza sebe ni dinara niti dirhema, ni ovce niti deve, niti je išta oporučio od imetka.”* Alija, radijallahu anhu, opisuje ga riječima: *“Nisam vidio ikoga sličnog njemu, ni prije ni poslije njega.”*

O muslimani, naš Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, ispunio je emanet poslanice koja mu je bila povjerena, iskreno je posavjetovao svoj ummet i rekao je: *“Primjer mene i vas je kao primjer čovjeka koji je zapalio vatru, pa su skakavci i leptirići navalili da lete prema njoj, a on ih tjera od vatre. Ja sam vas uhvatio za pojase da ne odete u Vatru, ali vi bježite od mene.”* (Muslim)

Islamski ummet treba mu se odužiti tako što će ispuniti svoja prava i obaveze prema njemu, poput vjerovanja u njega kao poslanika i potvrđivanja svega sa čime je došao. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: *“Niko neće čuti za mene od ovog ummeta, svejedno bio jevrej ili kršćanin, a zatim ne povjerovati u ono sa čime sam poslan, a da neće biti od stanovnika Vatre.”* (Muslim)

Od prava koja mu pripadaju kod nas jeste da nam bude draži od svega drugog, kao što je rekao: *“Niko od vas neće biti potpun vjernik sve dok mu ne budem draži od njegovog oca i djeteta i svih ljudi.”* (Muttefekun alejhi)

Od obaveza ummeta prema njemu jeste da se pokoravaju njegovim naredbama i da se klone njegovih zabrana. Poslanik, alejhis-salatu ves-selam, rekao je: *“Svi iz mog ummeta ući će u Džennet, osim onih koji odbiju.”* Prisutni upitaše: *“A ko će to odbiti, o Allahov Poslaniče!?”* Reče: *“Onaj ko mi se pokori – ući će u Džennet, a onaj ko mi se suprotstavi – takav je odbio.”* (Buhari)

Jedno od temeljnih značenja svjedo-

čenja da je on Allahov poslanik jeste da Allaha ne obožavamo osim onako kako je on propisao, kao što nam on, alejhis-selam, poručuje: *“Dobro se pripazite novotarija u vjeri!”*

Od jasnih pokazatelja iskrene ljubavi prema njemu jeste izučavanje njegovog životopisa, upoznavanje njegove upute i širenje njegovog poziva/misije širom zemaljske kugle, te da musliman poziva u isto ono u što je pozivao i on, alejhis-selatu ves-selamu, od tevhida/monoteizma, vjerskih naredbi, vjerskih ljepota i vrlina.

Onaj ko se ugleda na Resulullaha, sallallahu alejhi ve sellem, u svojim ibadetima i međuljudskim odnosima, zaslužiti će vječni uspjeh i zadovoljstvo: *“Vi u Allahovom Poslaniku imate najljepši uzor...”* (El-Ahzab, 21)

Sreća na dunjaluku i ahiretu postiže se slijeđenjem Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Shodno jačini slijeđenja, bit će i uputa, ponos i spas. Allah, azze ve dželle, rekao je: **“... a ako mu se pokorite, bit ćete od upućenih.”** (En-Nur, 54)

Onaj ko mu se pokori, vjera će mu biti ispravna, dunjaluk uljepšan i prsa proširena, a onaj kome je drago da bude u njegovom društvu na ahiretu, neka korača njegovom stazom i slijedi njegov sunnet, a ujedno neka se udalji od svega što je u suprotnosti sa njegovom poslanicom ili je na neki način narušava. Allah, subhanehu ve teala, rekao je: **“Onaj ko se pokori Allahu i Poslaniku, takav će biti sa onima kojima je Allah svoje blagodati podario od vjerovjesnika, iskrenih, šehida i dobrih, a divno li su oni društvo.”** (En-Nisa, 69)

Znajte da vam je Allah naredio da donosite salavat i selam na Njegovog Vjerovjesnika rekavši: **“Doista Allah i meleki Njegovi donose salavat na Vjerovjesnika. O vi koji vjerujete, donosite i vi salavat na njega i potpuni selam.”** (El-Ahzab, 56)

O Allahu, donesi salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, budi zadovoljan njegovim pravednim halifama koji su istinom sudili i pravdu zastupali: Ebu Bekrom, Omerom, Osmanom i Alijom, te svim ostalim plemenitim ashabima, a i nas pridruži njima, o Najdarežljiviji i Najplemenitiji! Amin!

GRIJESI

– uzrok iskušenja i nedaća

EBU MUSA, RADIJALLAHU ANHU, PRENOSI DA JE ALLAHOV POSLANIK, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM, REKAO: *“ALLAH DAJE ROKA ZULUMČARU SVE DOK GA NE KAZNI, ONDA MU ON NE MOŽE UMAĆI”*, ZATIM JE PROUČIO: *“ETO, TAKO GOSPODAR TVOJ KAŽNJAVA KAD KAŽNJAVA NASELJA KOJA ZULUM ČINE. NJEGOVA KAZNA ZAISTA JE BOLNA I ŽESTOKA”* (HUD, 102). (MUTTEFEKUN ALEJHI) KATADA JE REKAO: *“O ČOVJEČE! NEMOJ LJUDE CIJENITI NA OSNOVU MNOŠTVA DJECE I IMETKA, NEGO IH CIJENI NA OSNOVU VJEROVANJA I DOBRIH DJELA.”* PRVO SU NARODIMA NAKON POJAVE ONIH KOJI OPOMINJU DOLAZILA RAZNA ISKUŠENJA I NEDAĆE NE BI LI SE OPAMETILI. ONI KOJI POUKU NISU UZELI NAKON PROLASKA ODREĐENOG VREMENA ZABORAVLJALI BI DA SU IKAKO BILI OPOMENUTI I ONDA BI ŽIVJELI U IZOBILJU U KOJEM BI IH IZNENADA SNAŠLA ALLAHOVA KAZNA KADA JOJ SE NIMALO NISU NADALI. TO JE ALLAHOV ZAKON KOJI SU MNOGI ISKUSILI, A MALO NJIH JE POUKU UZELO I NJOM SE OKORISTILO.

Ustrajnost u griješenju uzrok je da iskušenja i nedaće dolaze jedna za drugom. Onaj koji pouku uzme iz događaja, preispitat će se, pokajati za greške i nastojati popraviti. Uzvišeni Allah kaže: **“Zar oni ne vide da svake godine jedanput ili dva-put u iskušenje padaju, pa opet, niti se prisjećaju niti pouku uzimaju.”** (Et-Tevba, 126)

Neki misle da grijesi, zato što ne vide i ne osjećaju momentalno posljedice grijeha, ne štete, a ponekad zaborave da je grijeh to što su zgriješili. Ali, loše posljedice grijeha čekaju onoga koji ih je uradio, makar to bilo nakon izvjesnog vremena. Uzvišeni Allah kaže: **“Okanite se i javnog i tajnog griješenja! Oni koji griješe sigurno će biti kažnjeni za ono što su zgriješili.”** (El-En'am, 120)

U najgorem stanju je onaj grješnik koji živi u izobilju i uživanjima pored grijeha koje čini i u kojima ustrajava. To je, ustvari, samo postepeno približavanje kazni i propasti. Uzvišeni Allah kaže: **“A one koji Naše ajete poriču Mi ćemo malo-pomalo, a da oni ni znati neće, u propast voditi. I davat ću im vremena; zamka je Moja, doista čvrsta.”** (El-A'raf, 182–183)

Mnogi koji su obmanuti mnoštvom imetka i djece misle da im je to Uzvišeni Allah dao zato što su kod Njega ugledni i na visokim položajima i što im Allah još na ovom svijetu ubrzava dobra koja ih ionako čekaju na ahiretu. Time im se samo produžava njihova zabluda i nemar. Uzvišeni Allah kaže: **“Pa, ostavi ih u zabludi njihovoj do vremena nekog! Misle li oni – da je to što ih opskrbljujemo imetkom i**

sinovima – zato što im s dobrima žurimo? Naprotiv, oni ne opažaju.” (El-Mu'minun, 54–56)

Ebu Musa, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *“Allah daje roka zulumčaru sve dok ga ne kazni, onda mu on ne može umaći”*, zatim je proučio: **“Eto, tako Gospodar tvoj kažnjava kad kažnjava naselja koja zulum čine. Njegova kazna zaista je bolna i žestoka”** (Hud, 102). (Muttefekun alejhi)

Katada je rekao: **“O čovječe! Nemoj ljude cijeniti na osnovu mnoštva djece i imetka, nego ih cijeni na osnovu vjerovanja i dobrih djela.”** Prvo su narodima nakon pojave onih koji opominju dolazila razna iskušenja i nedaće ne bi li se opametili. Oni koji pouku nisu uzeli nakon prolaska određenog vremena zaboravljali bi da su ikako bili opomenuti i onda bi živjeli u izobilju u kojem bi ih iznenada snašla Allahova kazna kada joj se nimalo nisu nadali. To je Allahov zakon koji su mnogi iskusili, a malo njih je pouku uzelo i njom se okoristilo. Uzvišeni Allah o tome kaže: **“A poslanike smo i prije tebe slali narodima i neimaštinom i bolešću ih iskušavali, ne bi li se ponizno molili. Pa zašto se nisu ponizno molili kada bi im kazna Naša došla?! Ali, srca njihova bila su tvrda, a šejtan im je lijepim prikazao ono što su radili. I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kada bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi, odjednom, svaku nadu izgubili, i do zadnjeg bi bio iskorijenjen narod koji je zulum činio; pa neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova.”** (El-En'am, 42–45)

Bili su iskušani nedaćama ne bi li se opametili i ponizno se pokorili, pa se nisu odazvali, zatim su bili iskušani dobrom i izobiljem ne bi li bili zahvalni, pa se nisu ni tome odazvali, već su događaje pripisali slučajnosti i vremenu, tvrdeći da oni nemaju nikakve veze sa onim što oni rade, jer su i njihovi preci bili tako iskušavani, pa su ostali ustrajni u svojoj idolopokloničkoj vjeri. Tada bi ih iznenada pogodila žestoka kazna, kada su se najmanje nadali. Kaže Uzvišeni: **“I Mi nijednog vjerovjesnika u neko naselje nismo poslali a da stanovnike njegove bolešću i neimaštinom nismo iskušali da bi se pokajnički molili. Poslije bismo zlo zamijenili dobrom dok se ne bi umnožili i rekli: ‘Zadesili su i naše pretke i neimaština i blagostanje!’, i tada bismo ih iznenada kaznili, a oni ni predosjetili ne bi.”** (El-A'raf, 94–95)

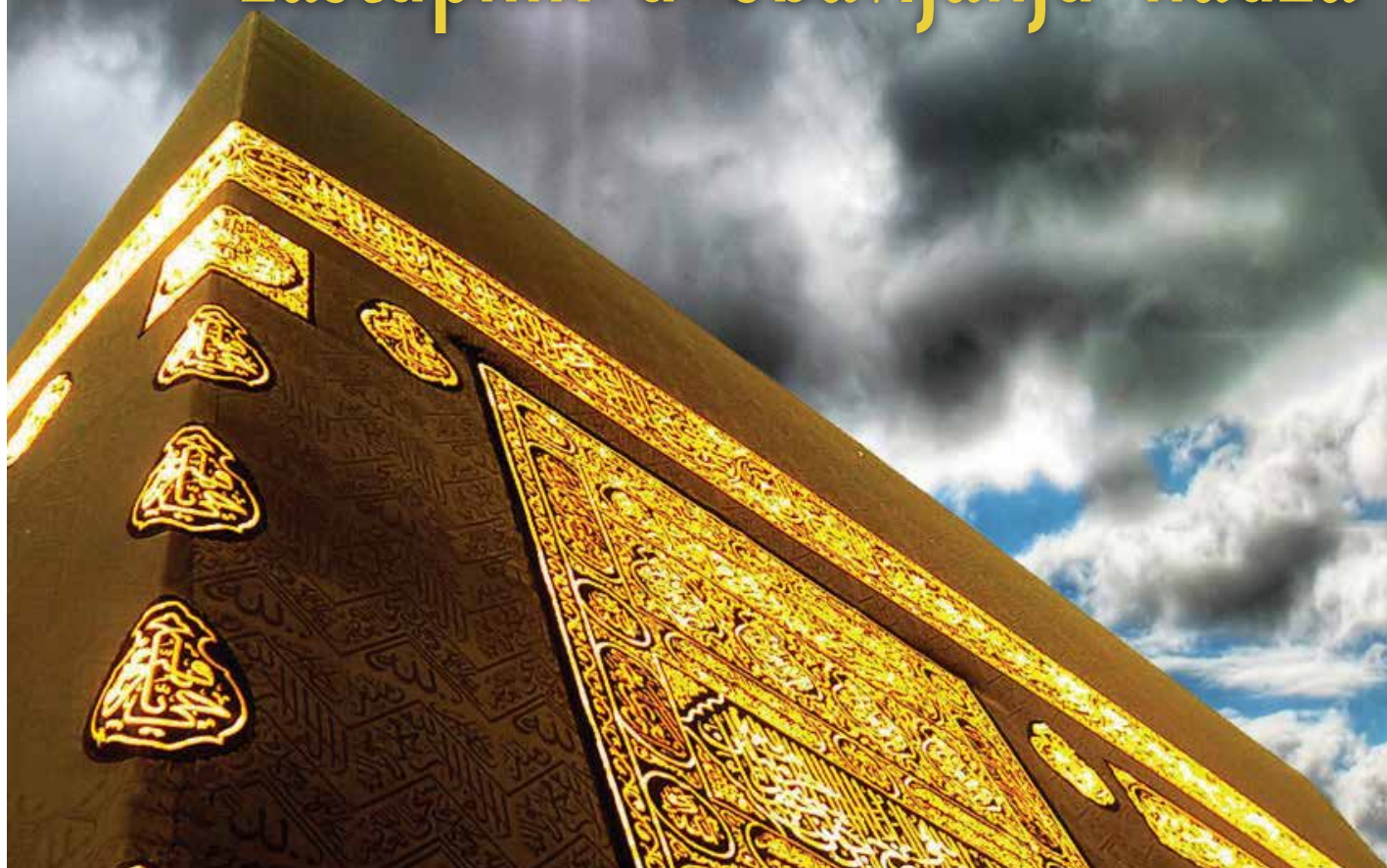
Svojestvo vjernika je da je zahvalan kada je u izobilju i blagostanju, a strpljiv kada je u iskušenju i nedaći. Svjestan je da je dobro koje mu je dato dužan koristiti samo u korisnom i dozvoljenom, a nedaćama se čisti od grijeha i pouku uzima. Prenosi Suhejb, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *“Čudno li je stanje vjernika! U kakvom se god stanju nađe, on je na dobitku i takav slučaj nije ni sa kim drugim osim s vjernikom: ako ga zadesi kakva blagodan, on zahvali Allahu i to bude dobro za njega, a ako ga zadesi kakva nevolja, on se strpi, pa i to bude dobro za njega.”* (Muslim)

Da nas Uzvišeni Allah učini od onih koji pouke uzimaju, koji su zahvalni na blagodatima i strpljivi u iskušenjima! Amin!

Bedel

— zastupnik u obavljanju hadža

ŠERIJATSKI OBAVEZNIK KOJI NIJE U STANJU OBAVITI HADŽ ZBOG VALIDNE ZAPREKE, MOŽE OPUNOMOĆITI DRUGOG MUSLIMANA DA OBAVI HADŽ ZA NJEGA. (VIDJETI: *EL-MUGNI*) ABDULLAH B. ABBAS PRENOSI DA JE NEKA ŽENA KAZALA POSLANIKU, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM: “ALLAHOV POSLANIČE, DUŽNOST HADŽA KOJU JE ALLAH STAVIO U OBAVEZU SVOJIM ROBOVIMA ZATEKLA JE MOGA OCA KAO ORONULOG STARCA, PA SE NE MOŽE ODRŽAVATI NA JAHALICI. HOĆU LI ZA NJEGA OBAVITI HADŽ?” “DA”, ODGOVORIO JE VJEROVJESNIK, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM. (BUHARI I MUSLIM) U DRUGOM HADISU IBN ABBAS PRENOSI DA JE NEKI ČOVJEK DOŠAO VJEROVJESNIKU, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM, I REKAO: “MOJA SE SESTRA ZAVJETOVALA DA ĆE OBAVITI HADŽ, ALI JE UMRLA.” “DA JE TVOJA SESTRA OSTALA DUŽNA, BI LI TI VRATIO TAJ DUG?”, UPITA GA POSLANIK, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM. “DA”, ODGOVORI OVAJ. “VRATI DUG ALLAHU, JER JE ON PREČI DA MU SE VRATI DUG”, REČE MU VJEROVJESNIK, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM. (BUHARI I MUSLIM)

Iz Svoje neizmjerene milosti prema nama, sljedbenicima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Svevišnji Stvoritelj propisao je ovom

ummetu kako tjelesne tako i materijalne ibadete. Na taj je način šerijatskom obavezniku omogućeno da zasluži Allahovu milost kako svojim tijelom

tako i svojim imetkom. Za razliku od namaza i posta, koji predstavljaju tjelesne ibadete, i zekata, koji predstavlja materijalni ibadet, hadž i umra su obje-

dinili dvije vrste ibadeta: tjelesni i materijalni. Svevišnji Allah u časnoj Knjizi, naređujući hadž, kaže: “**Hodočastiti Kabu, radi Allaha, dužan je svako ko bude u mogućnosti do nje doći**” (Alu Imran, 97). Prema mišljenju većine islamskih učenjaka, ovim ajetom propisana je obaveza hadža. (Vidjeti: Ibn Ebu Zemenin, *Usulus-sunna*) Šejhul-islam Ibn Tejmijja o ovom pitanju navodi, čak, konsenzus učenjaka. (Vidjeti: Ibn Tejmijja, *Medžmuu fetava*)

Posjećivanje Kabe s nijetom obavljanja hadža i umre, iako iziskivalo određene materijalne troškove, povećava čovjekovu nafaku i otklanja siromaštvo. Abdullah b. Mesud prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “*Obavljajte hadž i umru u kontinuitetu jer odstranjuju siromaštvo i grijeha kao što kovački mijeh odstranjuje primjese u željezu, zlatu i srebru. Za kod Allaha primljen hadž nema druge nagrade osim Dženneta.*” (Tirmizi, Ahmed i Ibn Hibban. Tirmizi, Albani i Mustafa el-Adevi ovu predaju ocjenjuju ispravnom. Vidjeti: *Es-Silsiletus-sahiba; Sahihut-tergib; Es-Sahihul-musned*) U jednoj slaboj verziji ovog hadisa navodi se: “*Obavljajte hadž i umru u kontinuitetu jer produžuju život i odstranjuju siromaštvo i grijeha...*” (Humejdi, Bejheki, *Suabul-iman*. Vidjeti: *Misbahuz-zudžadža; Daifut-tergib*)

Hadž kao obred poznat je od vremena Ibrahima, alejhis-selam. Uzvišeni Allah kaže: “**I oglasi ljudima hadž, dolazit će ti pješke i na svakoj devi iznurenjoj, iz dalekih mjesta**” (El-Hadždž, 27). U pogledu vremena propisivanja hadža, islamski učenjaci imaju različita mišljenja. Imam Seharenfuri navodi da o ovom pravnom pitanju postoji jedanaest mišljenja (Vidjeti: *Bezlul-medžhud; Evdžezul-mesalik*). Jedni smatraju da je hadž propisan pete hidžretske godine, drugi smatraju da je propisan šeste, treći sedme, četvrti osme, peti devete i šesti desete hidžretske godine (vidjeti: *El-Idžma; Medžmuu fetava*). Peto i šesto mišljenje imaju veće izgleda i predispozicije da su ispravniji od prva četiri mišljenja. (Vidjeti: Ibn Tejmijja, *Medžmuu fetava*)

Islamski učenjaci iz prvih i potonjih generacija ne razilaze se u vezi s tim da je hadž elementarni dio islama i

obligatna obaveza muslimana (vidjeti: *Meratibul-idžma; El-Mugni*), a isto tako jednoglasni su i u mišljenju da je hadž obaveza obaviti jednom u životu (vidjeti: *El-Idžma; Mealimus-sunen*), osim onome ko se svojevolumno zavjetuje na obavljanje dodatnog hadža (vidjeti: Ibn Munzir, *El-Idžma; El-Ikna*). U sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u brojnim hadisima naređuje se obavljanje hadža. Ibn Omer prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “*Islam se temelji na pet (osnova): svjedočenju da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, obavljanju namaza, davanju zekata, obavljanju hadža i postu mjesecca ramazana.*” (Buhari i Muslim) Ebu Hurejra prenosi da je Poslanik, salla-

llahu alejhi ve sellem, jednoga dana, obračujući se ashabima, rekao: “*O, ljudi, Allah vam je propisao hadž, pa obavite ga.*” Neko (Akrea b. Habis) od prisutnih upita: “*Je li svake godine, Allahov Poslaniče?*” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, šutio je, a ovaj je ashab isto pitanje ponovio tri puta. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “*Da sam odgovorio potvrdno, (hadž) bi bio obavezan (svake godine), a vi to ne biste bili u mogućnosti ispuniti.*” (Muslim)

ZASTUPNIŠTVO ZA OBAVLJANJE HADŽA

Šerijatski obaveznik koji nije u stanju obaviti hadž zbog validne zapreke,

može opunomoćiti drugog muslimana da obavi hadž za njega. (Vidjeti: *El-Mugni*) Abdullah b. Abbas prenosi da je neka žena kazala Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: "Allahov Poslanice, dužnost hadža koju je Allah stavio u obavezu Svojim robovima zatekla je moga oca kao oronulog starca, pa se ne može održavati na jahalici. Hoću li za njega obaviti hadž?" "Da", odgovorio je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. (Buhari i Muslim) U drugom hadisu Ibn Abbas prenosi da je neki čovjek došao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: "Moja se sestra zavjetovala da će obaviti hadž, ali je umrla." "Da je tvoja sestra ostala dužna, bi li ti vratio taj dug?", upita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. "Da", odgovori ovaj. "Vrati dug Allah, jer je On preči da Mu se vrati dug", reče mu Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem. (Buhari i Muslim) U jednoj verziji koju prenosi Ibn Abbas navodi se da je jedan ashab došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i upitao: "Hoću li obaviti hadž za svoga oca?" "Obavi hadž za njega, ako mu ne bude koristio, neće mu štetiti", reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Ibn Madža i Taberani. Imam Busiri i šejh Albani ovu predaju smatraju ispravnom. Vidjeti: *Misbahuz-zudžadža*; *Sahihu Suneni Ibni Madža*)

Obavljanje hadža ili umre za živu osobu dozvoljeno je samo uz njeno dopuštenje. Što se tiče osobe koja je umrla, dozvoljeno je obaviti hadž u njeno ime, iako prethodno nije tražena dozvola od nje. (Vidjeti: *Et-Temhid*)

Islamski su učenjaci jednoglasni u mišljenju da muškarac može obaviti hadž za žensku osobu, kao što su jednoglasni (osim Hasana b. Saliha el-Hemdanija el-Kufija) i u tome da ženska osoba može obaviti hadž za muškarca, bez obzira bili rodbinski vezani ili ne. (Vidjeti: *El-Idžma*)

OBAVITI HADŽ PRVO ZA SEBE DA BI MOGAO ZA DRUGOGA

Osoba koja obavlja hadž za drugog, mora prvo obaviti hadž za sebe. Ibn Abbas prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, čuo jednog čovjeka kako, izgovarajući telbiju, go-

vori: "Odazivam Ti se za Šubrumu." "Ko je Šubruma?", upitao ga je. "Moj brat" ili "moj rođak" (sumnja jedan od prenosilaca), reče on. "Da li si obavio hadž za sebe?", upita ga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. "Nisam", odgovori čovjek. "Obavi hadž za sebe, a potom za Šubrumu", reče mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. (Ebu Davud; Ibn Madža, Albani i Vadai ovo predanje smatraju ispravnim, a Ibn Muflih dobrim. Neki hadiski eksperti tvrde da su ovo riječi Ibn Abbasa, a ne Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. (Vidjeti: *El-Medžmua*)

Ovaj stav zastupa većina učenjaka (vidjeti: *Advaul-bejan*), a odabrali su ga Evzai, Ishak (vidjeti: *El-Havil-kebir*), te sljedbenici šafijske (vidjeti: *El-Umm*) i hanbelijske (vidjeti: *El-Mugni*) pravne škole. Hanefijski pravници, iako su dozvolili zastupništvo prije obavljanja vlastitog hadža, smatraju da je bolje da zastupnik prvo obavi hadž za sebe, a potom za željenu osobu, izlazeći tako iz razilaženja. (Vidjeti: *El-Mebusut*)

DA LI I BEDEL IMA NAGRADU HADŽA KAO I OSOBA ZA KOJU OBAVLJA HADŽ?

Osoba koja obavlja hadž za nekoga ima veliku nagradu zbog ukazanog dobročinstva drugom muslimanu. Međutim, da li dotična osoba ima, također, nagradu hadža, pitanje je o kojem islamski učenjaci imaju različite stavove. Davud b. Ali rekao je Seidu b. Musejjibu: "Ebu Muhammede, ko ima nagradu, onaj koji obavlja hadž za nekoga ili onaj za koga se obavlja?" "Allah je milostiv i prema jednom i prema drugom", reče Ibn Musejjib. Ibn Hazm, nakon što je spomenuo navedeno predanje, rekao je: "Istinu je kazao Seid." (Vidjeti: *El-Muhalla*)

Jedan je čovjek upitao imama Ahmeda da li i on ima nagradu hadžije ako obavi hadž za svoju majku, a imam Ahmed mu je rekao: "Da, ti vraćaš njen dug." (Vidjeti: Ebu Davud es-Sidžistani, *Mesailul-imami Ahmed*)

Stalni kolegij za islamsko misionarstvo kaže: "O nagradi onoga ko obavlja hadž za drugu osobu i da li takav

hadž vrijedi kao vlastiti ili više od toga ili manje, samo Uzvišeni Allah zna." (Vidjeti: *Fetaval-ledžnetid-daima*) Na drugom mjestu Stalni kolegij kaže: "Kada je u pitanju zastupništvo u hadžu i umri, odnosno kada neko obavi hadž ili umru za određenu osobu, u tom slučaju nagrada za obrede pripada osobi za koju se obavljaju, a očekuje se i da će veliku nagradu imati i zastupnik, shodno svom nijetu i težnji za činjenjem dobrih djela." (Vidjeti: *Fetaval-ledžnetid-daima*) Kada je šejh Ibn Usejmin upitan o nagradi za bedela, rekao je: "On obavlja hadž za drugoga, a ne za sebe. Prema tome, ne može imati nagradu hadžije, ali će ga Uzvišeni, inšallah, nagraditi zbog iskrenog nijeta da pomogne drugom muslimanu." (Vidjeti: Ibn Usejmin, *Medžmua fetava*) Uzvišeni Allah najbolje zna kakvu je nagradu pripremio onome ko obavlja hadž za drugog muslimana. Posmatrajući ovo pitanje kroz prizmu Allahove neizmjerne milosti, nije neshvatljivo da Uzvišeni Stvoritelj upiše nagradu za hadž i jednoj i drugoj osobi. U pogledu hadisa u kojem se navodi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko obavi hadž za umrlog muslimana ima istu nagradu kao i umrli" (Taberani, *El-Evsat*; Hatib, *Tarihu Bagdad*), njegov lanac prenosilaca ima izvjesne slabosti. (Vidjeti: *Medžmeuz-zevaid*; *Es-Silsiletud-daiifa*)

Nije problematično da zastupnik obavi hadž za određenu osobu iz svoga mjesta boravka, kao naprimjer student koji studira u Saudijskoj Arabiji za neku osobu iz Bosne. Neki učenjaci smatraju da zastupnik treba krenuti na hadž iz istog mjesta iz kojeg je opunomoćitelj bio dužan obaviti hadž (vidjeti: *El-Mesaliku fil-menasik*), međutim, ispravno je da može obaviti hadž za drugu osobu polazeći iz bilo kojeg mjesta, bilo ono dalje ili bliže od mjesta boravka opunomoćitelja, pa čak i iz Meke (vidjeti: *El-Fetavas-Siadijje*). Ne postoji, koliko mi je poznato, validan dokaz da zastupnik mora krenuti na hadž iz mjesta boravka opunomoćitelja. Ono što je važno jeste da opunomoćitelj bude bogobojazna osoba i da izvrši hadžske obrede na što potpuniji način (vidjeti: *Fetaval-ledžnetid-daima*).

Internet

– savremeni test imana

Zahvala pripada Allahu, Gospodaru svjetova. Neka su salavati i selami na Allahovog miljenika, odba-
branog roba i poslanika Muhammeda, njegovu porodicu, ashabe i sve koji slijede njegovu uputu.

Svako vrijeme ima svoja prepoznatljiva obilježja, koja neminovno ostavljaju trag na životu ljudi tog vremena. Stoga, kada želimo upoznati i razumjeti život i djelo neke ličnosti iz prošlosti, nužno je osvrnuti se na obilježja vremena u kojem je živjela, jer stanje društva, poput mira i rata, oskudice i izobilja, običaja i navika, ostavlja upečatljiv trag na društvo u cijelosti, ali i na svakog pojedinca.

Svjetska mreža podataka – internet, uveliko je obilježila ovo naše doba. Ta mreža skratila je udaljenost, povezala ljude i nekadašnju fantaziju pretvorila u stvarnost. Internet se začeo i razvio u zadnjoj trećini dvadesetog vijeka. Devedesetih godina postaje dostupan široj javnosti i od tada je u stalnoj ekspanziji.

Danas u svijetu internet koristi 3,8 milijardi ljudi i taj se broj, iz dana u dan, konstantno povećava. Ta mreža pruža čovječanstvu ogromne usluge, ali istovremeno u sebi krije i mnoge opasnosti.

Putem interneta pratimo dešavanja u cijelom svijetu, kao što su ratovi i nemiri, proslave, sportske aktivnosti, upoznajemo daleke i strane kulture i običaje; mogu se pratiti znanstvena istraživanja i dostignuća, mogu se konsultovati stručnjaci iz raznih oblasti; realizuju se bankovne usluge, vrše se

novčane transakcije, obavljaju se marketing i kupoprodaja. Putem interneta i društvenih mreža ostvaruju se komunikacije sa osobama koje poznamo i koje ne poznamo, ma gdje se nalazili, što nam pruža mogućnost da razmjenjujemo mišljenja i iskustva. Putem interneta dolazimo do korisnih informacija o običnim životnim potrebama, kao na primjer kako popraviti kvar na automobilu, kako pripremiti neko jelo, kako se rješava određeni matematički zadatak, kako prepoznati simptome bolesti, kako se liječiti i sl. Gotovo da nam ništa ne može naupasti a da o tome već nije nešto kazano na internetu.

To su samo neke od brojnih usluga koje pruža ova mreža i svi mi je svakodnevno, više ili manje, koristimo. Naravno, postoji i druga strana medalje, jer ova mreža nosi brojne opasnosti i negativnosti: internet je idealno sredstvo za širenje i promociju zabluda svih boja i vrsta. Putem ove mreže unose se sumnje u vjeru, promoviraju se ideologije zabludjelih sektii, javno i otvoreno se poziva bludu, nemoralu i mnogim devijacijama koje su oprečne vjeri, moralu i zdravoj ljudskoj prirodi. Sve to plasira se na perfidan način, koji očarava, zavodi i truje djecu, omladinu pa i odrasle, uništava čednost, navodi na šejtanski put i podstiče na razne morbidnosti i nastranosti. Internet se koristi u svrhu seksualnog zlostavljanja, prijatnji i ucjena, naroči-

to kod mlađih i adolescenata. Internet i društvene mreže pospješuju širenje glasina i izmišljotina. Putem interneta narušava se privatnost i intima špijuni-ranjem i hakiranjem privatnih računaa. Internet nudi razne forme i oblike kocke i kladenja, veliki je uzročnik gubljenja vremena i zapostavljanja nekih vjerskih obaveza, kao što je namaz. Internet je odgovoran za nastanak nove savremene bolesti: hronične ovisnosti o internetu, koja uzrokuje duševne i tjelesne tegobe, rezultira zapostavljanjem stvarnog života i problemima u porodici i društvu.

Uz sve koristi koje internet pruža i opasnosti koje nosi, jasno je da je internet test imana i morala čovjeka, pa i njegovog razuma. Kapije hajra i dobra koje ovo sredstvo pruža širom su otvorene, a isto tako i kapije zla. Nekog će ovo sredstvo uzdići i uzvisiti, a druge će baciti u provaliju poniženja. Zbog te realnosti razuman čovjek, koji vodi računa o svojoj vjeri, zastat će pred ovom pojavom i preispitati svoje postupke. Isto tako, roditelji koji se brinu o svojoj djeci i porodici, prosvjetni radnici, vjerski službenici, kao i svi savjesni aktivisti koji prate i usmjeravaju društvo i vode računa o stanju zajednice, dužni su dati svoj doprinos da se potencijali i mogućnosti ove mreže iskoriste u pozitivne svrhe, i da se razvije svijest o opasnostima koje u sebi nosi i kako ih se sačuvati i od njih zaštititi.

Da bi se ovo sredstvo upotrijebilo na ispravan način i da bismo se zaštitili i sačuvali opasnosti koje ono nosi, nužno je aktivnosti na internetu uskladiti sa principima islama. Kroz ovu rubriku ukazat ćemo, Allahovom dozvolom, na najbitnije norme islamske etike koje se tiču upotrebe interneta, kao što su pravila u pogledu vijesti i informacija, adabi dijaloga i vođenja rasprave, čuvanje pogleda, svijest o Allahovom nadzoru, opasnost gubljenja vremena i sl.

PROVJERA INFORMACIJA

Jedna od posebnosti interneta jeste da pruža izuzetno velike količine informacija. Međutim, unos tih informacija dostupan je apsolutno svima, tako da informacije plasiraju ljudi svih mogućih profila: stručni, nestručni, učeni, neuki, čestiti, pokvareni... Ta činjenica nalaže nam selektivnost pri uzimanju informacija, te da prihvatamo i smatramo istinitim samo one informacije koje dolaze iz poznatih i pouzdanih izvora. Na ovo pravilo ukazuje kur'anski ajet u kojem Uzvišeni Allah kaže: **“O vjernici, ako vam nekakav nepošten čovjek donese kakvu vijest, dobro je provjerite, da u neznanju nekome zlo ne učinite, pa da se zbog onoga što ste učinili pokajete.”** (El-Hudžurat, 6)

Čak i kada informacija dođe iz pouzdanog izvora i potvrdi se njena auten-

tičnost, za ispravan sud o njoj nužno je poznavati detalje i okolnosti koje se za nju vezuju, da bismo imali potpunu sliku o dotičnom događaju, jer zanemarivanje okolnosti doprinijet će pogrešnom razumijevanju. Na osnovu okolnosti u kojima se nešto desi, mi ćemo dotični postupak prihvatiti i odobriti ili osuditi i odbaciti. Naprimjer, ako čovjek s kojim smo dogovorili važan sastanak ne dođe u dogovoreno vrijeme i ne obavijesti nas o svom nedolasku, činjenica je da nije ispoštovao dogovor, ali na osnovu toga nije ispravno donijeti sud o njemu sve dok ne saznamo okolnosti u kojima se to desilo. Ako nije došao, naprimjer zbog udesa ili hitne neodložive situacije u kojoj se našao, odobrit ćemo njegov postupak, a ako nije došao pravdajući se da je prespavao, zaboravio i sl., njegov postupak ćemo osuditi. Kao primjer može poslužiti i slučaj iz života Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je jedne noći pratio svoju suprugu Safiju iz džamije, pa su ga vidjela dvojica ashaba koji požuriše udaljavajući se od njega, međutim, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dozva ih i reče: *“Polabko, vas dvojica! Ovo je Safija (moja supruga).”* (Buhari, br. 3107, i Muslim, br. 2175) Da je jedan od dvojice ashaba kasnije rekao da je vidio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sa ženom u mrkloj noći, rekao bi istinu, ali istinu koja nije dorečena, jer nisu iznesene sve okolnosti i detalji tog događaja, i nije iznesena činjenica da je dotična žena ustvari supruga Allahovog Poslanika, što će u potpunosti promijeniti sud o ovom događaju.

NE ŽURI SA PRENOŠENJEM VIJESTI

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, govorio je: *“Dovoljno je čovjeku laži da kazuje sve što čuje.”* (Muslim, br. 5) Nakon što se informacija provjeri, upoznaju sa okolnostima i dobije se potpuna slika o njoj, ne smijemo žuriti sa njenim širenjem. Oprez pri širenju informacija pokazatelj je čovjekovog uma, njegove pronicljivosti, imana i vjere. Nikada se vijesti nisu tako brzo i lako širile kao što je slučaj u našem vremenu, stoga je jako bitno imati na umu upozorenja koja je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izrekao o opasnosti govora i jezika. Jedno takvo upozorenje prenio je Ebu Hurejra, radijallahu anhu,

kazavši da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *“Doista čovjek izgovori riječ, ne razmišljajući o njenom značenju, pa zbog nje propada u Vatri dublje od razdaljine između istoka i zapada.”* (Muslim, br. 2290)

U drugoj, podužoj predaji navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio Muaza b. Džebela, radijallahu anhu, da čuva jezik i da ga obuzda, a Muaz upita: *“Allahov Poslanice, zar ćemo biti pitani za ono što govorimo”,* na što mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: *“Majka te nemala, Muaze, a zar će ljude naglavlačke (na nosovima) u Vatru baciti ista drugo do žetve njihovih jezika!”* (Ahmed, br. 22016, i Tirmizi, br. 2616. Tirmizi kaže da je hadis hasen-sahih)

U spomenutim predajama Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorava na opasnost govora i jezika, dok se na društvenim mrežama pretežno komunicira putem tastature, u pisanoj formi, tj. rukom, a ne jezikom, međutim, suština je ista, pa je i propis identičan. Zanimljivo je spomenuti da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u jednom hadisu istovremeno upozorio na jezik i ruku: *“Musliman je onaj od čijeg su jezika i ruku mirni drugi muslimani!”* (Buhari, br. 10, i Muslim, br. 41)

Zato, prije nego što podijeliš kakvu vijest, provjeri da li je korisno da se ta vijest širi ili ne. Ako se time afirmiraju pozitivne vrijednosti, plemenit moral, podstiče na dobro, ukazuje na zlo, promoviše korisno znanje i sl., prosljedi je, a ako je suprotno tome, ne budi učesnik u njenom širenju.

Isto tako, ako se radi o vijesti kojom se narušava čast nekog muslimana, ne dozvoli sebi luksuz da učestvuješ u njenom širenju, i za vjernika pronađi lijepo mišljenje, ako je to ikako moguće. Kaže Svevišnji Allah: **“Zašto, čim ste to čuli, niste vjernici i vjernice jedni o drugima dobro pomislili i rekli: ‘Ovo je očita potvora!’”** (En-Nur, 12)

Oprez u širenju vijesti naročito je važan kada se radi o stvarima od općeg značaja za zajednicu muslimana. Uzvišeni Allah, upozoravajući na opasnost širenja takvih glasina, kaže: **“Kada saznaju za nešto važno, a tiče se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase. A da se oni s tim obrate Poslaniku ili predstavnicima svojim, saznali bi od njih ono što žele saznati. A da nije Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, i vi biste, osim malo vas,**

sigurno, šejtana slijedili.” (En-Nisa, 83) Abdurrahman es-Sa’di, rahimehullah, u komentaru ovog ajeta kaže: *“Ovako Allah odgaja Svoje robove, ukazujući na njihov neprimjeren postupak i na to da trebaju, kada se suočavaju sa bitnim pitanjima od općeg interesa, a tiču se sigurnosti i prosperiteta vjernika ili nedaće, da dobro provjere i da ne požuruju sa širenjem takve vijesti. Takvu vijest trebaju izložiti Poslaniku i svojim vođama, onima koji su pronicljivi, učeni, iskreni, razumni iiskusni, koji poznaju suštine stvari i znaju u čemu se ogleda korist, a u čemu šteta. Ako takvi donesu procjenu da je u širenju te vijesti interes i korist vjernicima, da im to donosi radost i štiti ih od neprijatelja, to će učiniti, a ako uoče da u tome nije korist, ili u tome ima koristi ali su negativne posljedice veće, neće tu vijest širiti...”*

U ajetu se, također, osuđuje i zabranjuje brzopletost u širenju vijesti, neposredno nakon što se čuju, i naređuje se da se promisli prije nego što se progovori, i da se razmotri da li je u tome korist pa da se čovjek u to upusti ili je u tome šteta pa da se suzdrži.” (Tejsirul-Kerimir-Rahman, str. 190)

GOVORI LIJEPO!

Svevišnji Allah poručuje Svojim robovima: **“Reci robovima Mojim da govore samo lijepe riječi: jer bi šejtan mogao posijati neprijateljstvo među njima, šejtan je, doista, čovjekov otvoreni neprijatelj”** (El-Isra, 53). Kada želimo postaviti kakav status, poslati poruku na nekoj grupi, dati komentar i sl., imajmo na umu ovaj ajet i prije nego što pošaljemo tekst, razmislimo da li je naš govor lijep. Razmislimo da li time nekog vrijeđamo, da li time povređujemo nečije osjećaje, da li se time bude sumnje ili rađa neprijateljstvo i mržnja među ljudima. Ako naš govor ima ovakvih elemenata, znajmo da nije lijep, i da je selamet u tome da ga obrišemo. Ako pak tragaš za najljepšim govorom, pa Allah nam opisuje taj govor i kaže: **“A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu...”** (Fussilet, 33), tj. niko ne govori ljepše od onoga ko Allahu poziva. Neka nam ovi ajeti budu vodilja u našem govoru u stvarnom životu i u virtuelnom svijetu!

Nastavit će se, inšallah!

SVE MANJI BROJ ŽIDOVSKIH STUDENATA U SAD-U PODRŽAVA IZRAEL

Novo istraživanje pokazuje da je došlo do smanjenja od 30% u broju židovskih studenata u SAD-u koji podržavaju Izrael.

Naručilac istraživanja je proizraelska grupa Marka Izrael Group (BIG), a izvještaj je pokazao da je podrška pala sa 84% u 2015. godini, na 54% u prošloj godini. Grupa, čija je misija poboljšati imidž Izraela u američkoj javnosti, opisala je rezultat kao "razoran".

Prema navedenom istraživanju, Izrael ima solidnu bazu među židovima, evangelistima, konzervativcima, političkoj de-

snici i starijim generacijama u cjelini. Međutim, Izrael gubi podršku među mladima i posebno među židovskih studentima.

U Palestini, pak, na okupiranim teritorijama Zapadne obale broj nelegalno izgrađenih izraelskih stambenih jedinica porastao je za 70,4%. Prema listu Times of Israel, od maja prošle godine do maja ove godine započela je gradnja 2.758 stambenih jedinica, dok je tokom dvanaest mjeseci prije toga izgrađeno 1.619. Ovi podaci ne uključuju izraelska naselja u Istočnom Jerusalemu.

Grupa aktivista pod nazivom Peace Now, koja prati dešavanja oko kolonijalnih židovskih naselja, izjavila je da, dok se intenzivira izgradnja doseljeničkih naselja, gradnja na izraelskim teritorijama opala je za oko 2,5%. "Umjesto da rade na rješavanju izraelske stambene krize, vlada daje prednost radikalnoj manjini koja živi izvan granica države, a takvo ponašanje udaljava nas od jedinog način da se okonča izraelsko-palestinski sukob: uspostava dvije države", naveli su iz ove organizacije.

Više od 600.000 židovskih doseljenika živi na okupiranoj Zapadnoj obali i u Istočnom Jerusalemu. Prema međunarodnom pravu, sva izraelska naselja na tom području su ilegalna.

(Izvor: middleeastmonitor.com)

U AMERIČKIM ZRAČNIM UDARIMA POGINULO VIŠE OD 400 CIVILA

U zračnim napadima američke koalicije, čiji su cilj trebali biti ISIL i neke islamske opozicione grupe u Siriji, u dvije sirijske provincije u posljednjih mjesec dana ubijeno je više od 400 civila. U junu mjesecu u napadima koje su izvele snage pod vodstvom SAD-a, poginulo je 427 civila, što je više nego dvostruko u odnosu na prošli mjesec. Sirijski opservatorij za ljudska prava naveo je da je razdoblje između 23. maja i 23. juna tridesetodnevno razdoblje s najvećim brojem poginulih civila u koalicijskim napadima otkako su počeli 23. septembra 2014. godine. Predsjednik Opservatorija Rami Abdel Rahman rekao je da su 222 civila, uključujući 84 djece, najvećim dijelom poginuli u pokrajini Deir Ezzor, pod kontrolom ISIL-a. Još 250 civila, uključujući 53 djece, ubijeno je u pokrajini Rakka, gdje SAD uz pomoć saveznika na tlu pokušavaju istisnuti ISIL iz njihovog bastiona grada Rakke. On je za AFP rekao da se s ovim brojem poginulih ukupan broj poginulih civila u napadima SAD-a i saveznika povećao na 1.953, uključujući 456 djece i 333 žene. Chris Woods, direktor grupe Airwars koja prati zračne napade pod vodstvom SAD-a u Siriji i Iraku, rekao je: "Vojske i vlade koje su uključene u kampanju protiv ISIL-a trebaju hitno reagirati na ovo pogoršanje situacije. Sve

velike nevladine organizacije u svijetu i međunarodne agencije zabrinute su zbog visokog broja civilnih žrtava u Rakki i Mosulu. Lokalni i strani posmatrači već neko vrijeme upozoravaju da znatan broj civila svakodnevno gine u pokušajima SAD-a i SDF da osvoje Rakku."

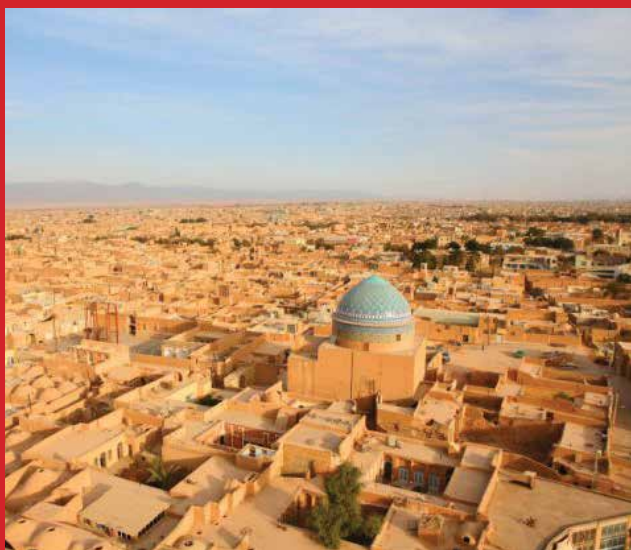
Ranije u toku prošle sedmice, istražiocu ratnih zločina Ujedinjenih nacija rekli su da intenziviranje napada na Rakku pod vodstvom SAD-a uzrokuje "zapanjujuće gubitke civilnih života". Paulo Pinheiro, predsjednik UN-ove istražne komisije, rekao je da su pojačani zračni napadi koalicijskih snaga uzrokovali smrt najmanje 300 civila u gradu Rakka od marta ove godine. On je Vijeću za ljudska prava UN-a kazao kako neki sporazumi između sirijske vlade i pobunjeničkih grupa

o evakuaciji civila i opozicionih boraca iz opkoljenih područja "imaju elemente ratnih zločina jer civili nisu imali izbora". "Mi smo izričito napomenuli da je intenziviranje zračnih udara, koji su utrli put za napredak SDF-a prema Rakki, rezultirali ne samo zapanjujućim gubitakom civilnih života nego je također dovelo do toga da 160.000 civila napusti svoje domove i postanu interno raseljene osobe", izjavio je.

Prethodno najsmrtonosnije 30-dnevno razdoblje bilo je između 23. aprila i 23. maja u kojem je ubijeno 225 civila. Sjedinjene Američke Države i njeni saveznici pružaju zračnu podršku kurdskim i arapskim borcima koji se bore da oslobode grad od ISIL-a.

(Izvor: middleeasteye.net)

ORGANIZACIJE ZA LJUDSKA PRAVA POZIVAJU DA SE ZAU- STAVE IRANSKI ZLOČINI NAD MANJINAMA U IRANU

Grupa intelektualaca i aktivista pod nazivom "Narodna arapska inicijativa za suprotstavljanje agresiji iranskog režima" pozvala je u junu međunarodnu zajednicu da spriječi Teheran u pružanju podrške terorizmu. Generalni koordinator inicijative Faisal Steel tokom seminara u sjedištu Vijeća za ljudska prava u

Ženevi rekao je da su predstavnici naroda Ahvaza i Belučistana, te Azera u Iranu, na seminaru govorili o zločinima iranskog režima protiv svog naroda i okupaciji njihove zemlje i imovine. Steel je istakao da Iran izvozi terorizam u Jemen, Siriju, Irak, Liban, Bahrein, Saudijsku Arabiju, te finansira i formira sektaške milicije koje destabiliziraju regiju. Seminar je održan na margini redovnog 35. zasjedanja Vijeća za ljudska prava Ujedinjenih naroda u Ženevi. Prema saopćenju, tokom simpozija prezentirano je nekoliko kratkih filmova koji bacaju svjetlo na patnje arapskih naroda Ahvaza i Belučistana i Azera. Steel je u svom govoru istakao da Iran drži nezahvalan rekord u broju smrtnih kazni godišnje.

Sudionici su pozvali Ujedinjene narode i međunarodnu zajednicu da zaustave iranske zločine protiv manjina i da poduzmu korake koji će iranski režim odvratiti od toga, poput nametanja ekonomskog bojkota.

(Izvor: *almohammara.com*)

TURSKA: NEĆEMO OSTAVITI KATAR NA CJEDILU, A ZAHTJEVI ZA ZATVARANJE TURSKE VOJNE BAZE PREDSTAVLJAJU MIJEŠANJE U BILATERALNE ODNOSI ANKARE I DOHE

Turski ministar obrane Fikri Isik rekao je da ne postoje planovi za revidiranje sporazuma s Katarom o uspostavljanju turske vojne baze u toj zemlji, ističući da svaki zahtjev za zatvaranje baze predstavlja miješanje u odnose između dvije ze-

mlje. Ministar je u televizijskom razgovoru za NTV kazao kako ne vidi nijedan opravdan razlog zahtjeva za zatvaranje baze. "Turska vojna baza u Kataru održavat će sigurnost u Kataru i regiji", rekao je Isik, ocijenivši da će "jačanje turske

vojne baze biti pozitivan korak za sigurnost Zaljeva".

List Hurriyet izvijestio je da se oko 88 turskih vojnika već nalazi u Kataru, te da se očekuje kako će, nakon Ramazanskog bajrama, turske i katarske snage provoditi zajedničke vježbe. Hurriyet tvrdi da će se u konačnici u turskoj bazi u Kataru nalaziti oko hiljadu vojnika, a također je moguće da će biti poslana i jedinica ratnog zrakoplovstva.

Izjava turskog ministra uslijedila je nekoliko sati od podnošenja popisa zahtjeva Saudijske Arabije, UAE-a, Bahreina i Egipta, kojim zahtijevaju od Katara da ispuni nekoliko zahtjeva, uključujući i zatvaranje turske vojne baze u Dohi.

(Izvor: *huffpostarabi.com*)